

JORNADA SEGUIDA O PARTIDA

Tothom sap la transcendència que han tengut i tenen les variables "espai" i "temps" (ambdues relacionades) i el condicionament al model d'escola. Històricament hi ha una constant significativa: la de fitxar un espai específic separat dels altres i amb unes característiques determinades; hi ha inclús escoles que consideren com a característica pròpia el total aïllament: escoles monacals, escoles elitistes, pensionats, etc., totes elles amb objectius diferents però, al menys, amb dos comuns: 1) no relacionar-se amb l'exterior per tal que aquest no "contamini" el projecte educatiu (cas de les escoles elitistes) o, al revés, siguin els alumnes que no "pertorbin" la societat (alguns internats) i 2) la total dedicació temporal (el projecte escolar és per tot el dia).

Però avui l'escola té molts reptaments pels canvis que a la societat és van produint. Les alternatives, entre altres, que s'ofereixen són: 1) *Relacionar l'escola i la societat*. Es diu que l'escola s'ha oblidat d'allò que passa al voltant, per això ha optat per: a) acostar la societat a l'escola a través dels medis audiovisuals (televisió, vídeos, cinema, etc.), tecnologia (informàtica), premsa, etc.; b) acostar l'escola a la societat: sortides escolars, hort escolar, visites a museus, etc. 2) *Escolaritzar la societat*: Avui, com sabem, la Pedagogia Social va adquirint cada vegada més importància: universitats populars, centres cívics, animació sociocultural, centres de dinàmica educativa, etc. Tots coneixem que pels nins l'escola és només una obligació que a vegades fins i tot es pot passar-ho bé i que el professorat té moltes dificultats per a motivar-los.

Aquestes línies precedents volen demostrar que és necessari canviar les variables "espai" i "temps", fer-les més flexibles, menys centralitzades, més autònomes: Per la construcció dels edificis escolars, pel disseny, la dotació, la distribució del mobiliari i material escolar es segueixen uns criteris centralitzats i aquí estan els exemples negatius: no solament en sentit estètic sinó en el de funcionalitat i idoneïtat pedagògica (p.e. no s'han enterat que existeixen agrupaments flexibles, etc.). La frase "el continent condiona el contingut" és comprovada quotidianament. Cada escola hauria de tenir més autonomia per organitzar el temps escolar. A l'actualitat destacam a nivell macro-organitzatiu dos elements temporals que estan regu-

lats per disposicions centralistes: l'estructuració del sistema escolar en grans períodes: Ed. preescolar, E.G.B., EE.MM., etc. i la fixació de 220 dies lectius (art. 10 de la Llei General d'Educació). Amdós aspectes poden ser contestats: alguns creuen que s'hauria de canviar la distribució dels cursos als Cicles actuals (p.e. incloure el tercer curs al Cicle Inicial i el sisé al Cicle Mitjà) i altres es demanen quines són les causes de la fixació dels 220 dies lectius ¿per què no 180 o 200? Tots comprovam cada curs una paradoxa que apareix al calendari escolar: els dissabtes del curs són obligatoris per als mestres i voluntaris per als nins (la causa d'aquesta desraó és el poder comptabilitzar aquests 220 dies) ocasionant qualche problema amb l'A.P.A.

Entrant de ple al tema de la jornada seguida o partida direm que està relacionat, al meu entendre, amb allò que ja he dit. Si l'escola compleix una determinada funció ha de tenir més autonomia que la que té fins ara. L'horari de 9 a 12 i de 3 a 5 és el normal, si bé els col·legis privats sense saber les raons solen fer-ne una hora més ¿per què? Les possibles causes d'utilitzar aquest horari podrien ser entre altres: 1) Tradicionalment s'ha seguit aquest i així continuam. 2) Permet que els nins tinguin més descansos millorant el rendiment i dosificar millor els esforços. 3) Els nins poden menjar amb els pares. 4) Els centres que tenen menjador són una gran ajuda pels pares que treballen. 5) La majoria de treballadors tenen l'horari partit i l'escola també el segueix.

Es pot refutar immediatament aquestes raons d'aquesta manera: a) La rutina ha estat sempre una constant al quefer escolar i és clar que avui són molts els esforços que els professors realitzen per sortir-ne'n. L'horari normalment vigent s'estableix amb l'inici de l'obligatorietat de l'escola i amb una economia eminentment agrícola, acabada la tasca escolar els nins ajudaven als pares a les feines agrícoles. A l'actualitat l'economia segueix altres traques, la població és cada vegada més urbana i s'urbanitza (per desgràcia) la part rural. b) Tot sabem

que el cansament i l'avorriment dels nins estan molt relacionats amb l'organització i bona utilització del model d'escola que s'ha elegit. El professorat diu que les darreres hores del capvespre els atlots estan més nerviosos encara que a la majoria d'escoles es fan tallers. c) Es veritat que hi ha nins que poden menjar amb els pares per què els horaris són compatibles, però a Ciutat hi ha nins que han de fer quatre viatges (alguns estan diàriament més de dues hores dins un autobús). d) Els pares que amdós treballen tenen un problema de custòdia dels fills, però encara són pocs els Centres estatals que tenen menjador; a més poden existir altres solucions. e) Hi ha molts funcionaris (estatals, de banca, de caixes, telefònica, Ibèria, Gesa, etc.) que tenen jornada seguida. f) Encara que es fagi jornada seguida l'escola no té perquè estar tancada.

Una alternativa a la jornada partida és la jornada única. A l'actualitat ja hi ha centres (de cada vegada més) que tenen el dit horari i ningú millor que els propis alumnes i professors ens podrien explicar les avantatges i desavantatges del mateix.

A cop d'ull les raons objectives, entre altres possibles, per elegir la realització de la tasca escolar seguint l'horari dit poden ser les següents: 1) Un adequat aprofitament de l'espai escolar ja que per les tardes s'han de fer diverses activitats. 2) Hi ha una millor oportunitat per acostar l'escola a la societat, en el sentit de realitzar un munt d'ac-

tivitats que amb el curriculum oficial, molt carregat, no es poden fer perquè o no estan contemplades o no es disposa de temps per dur-les a terme amb profunditat. 3) Els alumnes aprenen a organitzar el temps lliure i a seleccionar, d'acord amb el propi criteri, les activitats que diverses institucions li ofereixen. 4) Els alumnes disposen de temps per fer treballs complementaris (no "deberes"), assistència a qualche acte cívic del lloc a on habiten, etc. 5) Els alumnes poden descansar més, jugar a les darreres hores de la tarda; això no ho poden fer a l'actualitat ja que molts d'ells duen treballs per a realitzar a caseva. 6) El professors tenen, si volen, més temps per poder assistir a seminaris, reunions, cursos de reciclatge, etc. 7) Algunes vegades les reunions del Claustre es fan a la correguda perquè l'hora d'exclusiva no basta per a tractar els punts de l'ordre del dia, d'aquesta manera es poden dedicar un parell d'hores del capvespre amb més tranquil·litat (naturalment a costa del còmput global d'hores). 8) L'assistència conjunta i voluntària dels professors i alumnes a actes culturals i cívics que es facin al capvespre es pot fer més assossegadament. 9) Es poden estalviar recursos de transport i menjador.

Naturalment que es poden afegir més raons positives i també s'han d'incloure alguns inconvenients que es poden resoldre: a) Les activitats que es facin al capvespre han de ser gratuïtes i voluntàries per a tots els alumnes. Hi ha ajuntaments que volen tenir més responsabilitats que la conservació i neteja de l'edifici escolar i volen contribuir a la planificació i a la subvenció d'activitats que ajudin a completar la formació dels nins; també hi ha Associacions de pares que volen col·laborar a la realització d'aquestes tasques extraescolars. S'han de prestar atenció als abusos i injustícies que es poden pro-

LEZAMA

c. Fco. Suau, nº 14. -tel 254476
07010 Ciutat de Mallorca

ENGLISH LANGUAGE TEACHING

There was a young student at John's
Who attempted to fondle the swans.
Whereupon said the porter,
"Oh birds are reserved for the dons".

DEU ANYS AMB ELS TREBALLADORS
DE L'ENSENYANÇA

duir si les activitats no són gratuïtes. b) Les escoles dels pobles petits tenen més dificultats per a planificar activitats extraescolars per falta de medis i de persones idònies. En aquest cas es poden cercar algunes d'aquestes solucions: 1) ajuda del Ministeri a través de l'educació compensatòria, 2) mancomunar-se amb altres escoles petites i també grans per tal que es puguin estalviar recursos i distribuir-se adequadament les persones que ajuden a que les activitats es facin. c) La planificació d'aquestes activitats ha de ser molt realista perquè es poden produir descoratjaments.

Els centres que volen acollir-se a la jornada seguida fins ara han fet les següents passes: a) Tractar el tema al Consell de Direcció. b) Preparar la senzilla pregunta que es farà als pares dels alumnes, anirà acompanyada d'una introducció que explicarà les causes de la voluntat de canviar l'horari. c) S'ha

d'adjuntar una planificació d'activitats que els nins podran fer voluntariament al capvespre. d) Explicar als alumnes les raons del canvi d'horari comentant amb ells les possibles activitats que podran realitzar. e) Enviar als pares la proposta del canvi d'horari. f) Si el resultat és positiu (majoria absoluta) s'enviarà una sol·licitud al Director Provincial indicant els vots positius, negatius i nuls. S'adjuntarà també una programació de les activitats esmentades. Fins ara els Centres que tenen jornada seguida han de fer la sol·licitud cada curs.

Gaspar Nicolau
Inspector d'E.G.B.

**normalització
lingüística
a debat**

Presentació

Amb aquest número monogràfic, PISSARRA ha volgut obrir un debat, el més ample possible, en torn a una Llei que haurà de ser polèmica, al manco en la seva aplicació. La necessitat mateixa d'elaborar una Llei de Normalització Lingüística significa, en realitat, el reconeixement d'una situació anormal.

La discussió que ara encetam no és nova, doncs està en el carrer de temps enrera. I també a les escoles. Tots sabem i coneixem enfrontaments a Claustres i a les aules, dels quals tampoc no se'n escapen les A.P.A.S. La qual cosa és resultat de les diferents posicions que ha adoptat cadascú en el seu àmbit professional, laboral i/o en el seu entorn social i cultural.

A partir d'ara la polèmica estarà més servida que mai. I ningú no en podrà defugir. Caldrà, per tant, participar d'una manera activa en la defensa d'uns drets més elementals i irrenunciables de l'home. El dret d'expressar-se en la llengua que li és pròpia, en la seva llengua. I el deure que tenen els demés de respectar-hi aquest dret, i d'adquirir per si mateixos la defensa de la llengua d'una gent i una terra que els ha acollit. Si volem fer de la nostra una societat moderna tenim ara l'ocasió per a demostrar-ho renunciant a plantetjaments maxi-

malistes i radicalitzats. La realitat social va sempre per davant de les Lleis que la regeixen, i aquí tenim una circumstància més per a comprovar-ho.

PISSARRA ha demanat l'opinió a tota una sèrie d'Institucions, partits polítics i entitats.

Agraïm en primer lloc la col·laboració de les dues Institucions a les que hem demanat l'opinió. La llàstima és que haurien pogut aprofitar l'ocasió per a fer-nos un avanç dels seus propòsits i intencions de un futur, que no un inventari del que han realitzat fins ara.

Dels partits polítics, uns han contestat i altres no. El tema certament era difícil i arriscat. Cadascú jutjarà les raons per les quals han defugit la seva responsabilitat. Ademés de les posicions dels diferents partits que trobareu a les planes que segueixen, PISSARRA demanà les opinions a U.M. i P.D.P. i cap dels dos han dit ni ase ni bèstia. Els de A.P. ens digueren que suscrivien el que digués la Conselleria d'Educació i Cultura del Govern Balear. I els del P.S.M. feien el mateix amb l'opinió que signava el Conseller de Cultura del Consell Insular de Menorca. I PISSARRA respecta la determinació d'ambdós partits polítics, però lamenta veure's privada de la seva opinió, pel que resta de pluralitat a un debat; i més encara pel que significa de confusió de funcions i competències entre partits polítics d'una banda i